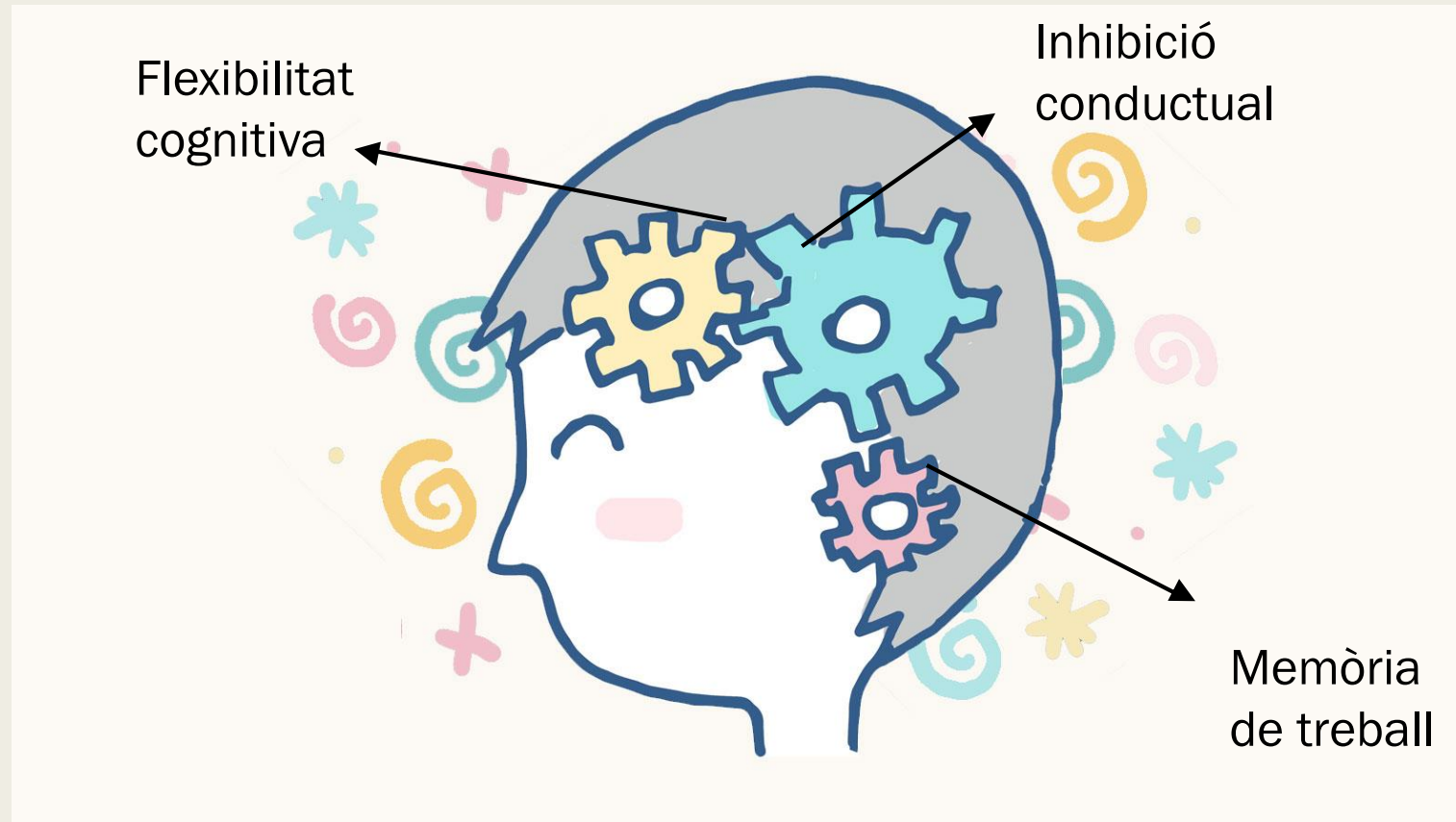

ESCACS I FUNCIONS
EXECUTIVES

Què entenem per funcions executives?

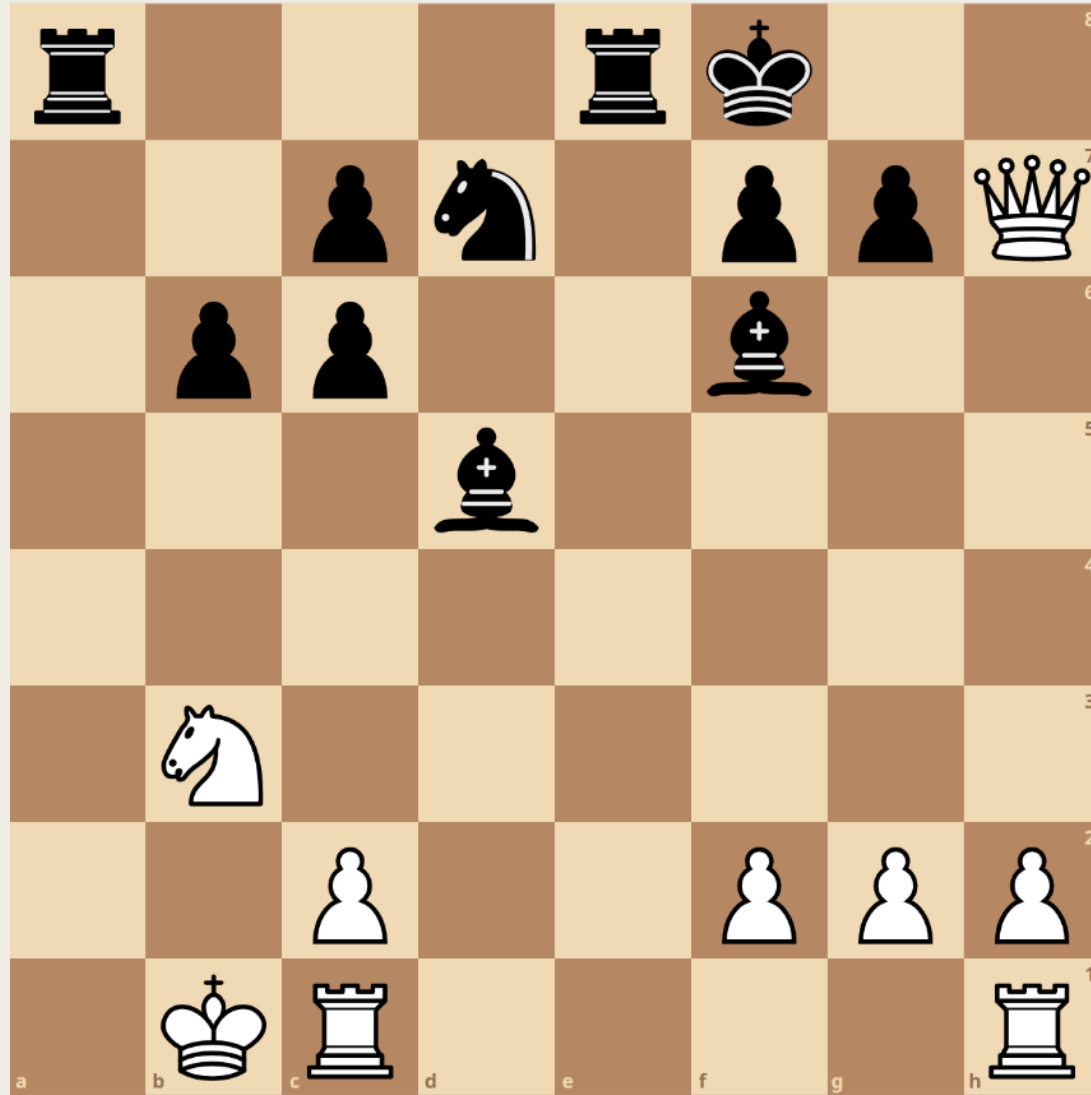
Com podem fomentar aquestes funcions executives?

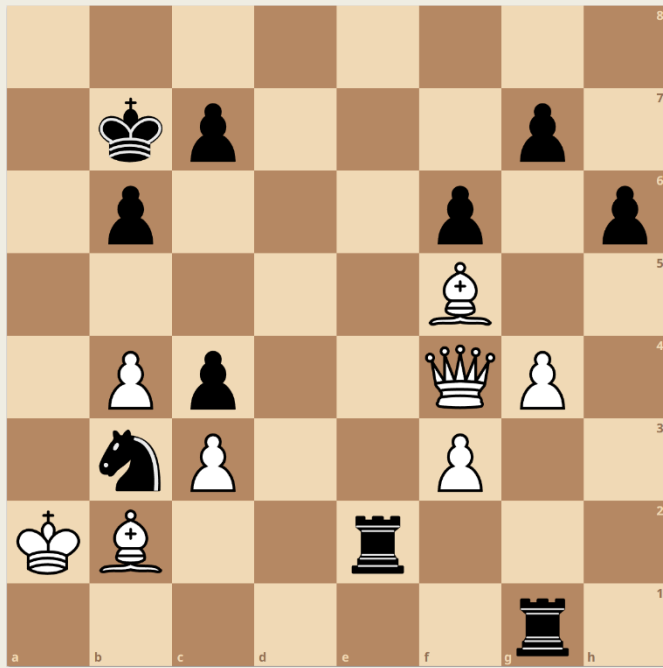
Exercicis pràctics

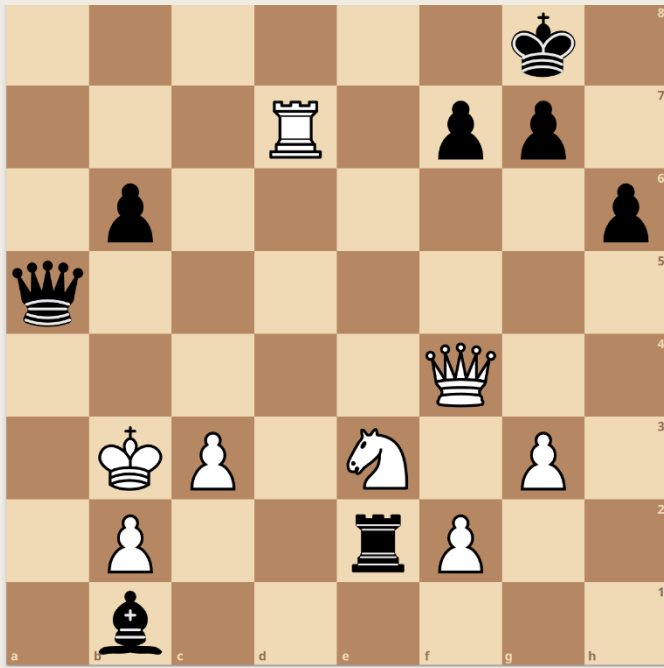
La Seqüència del mat

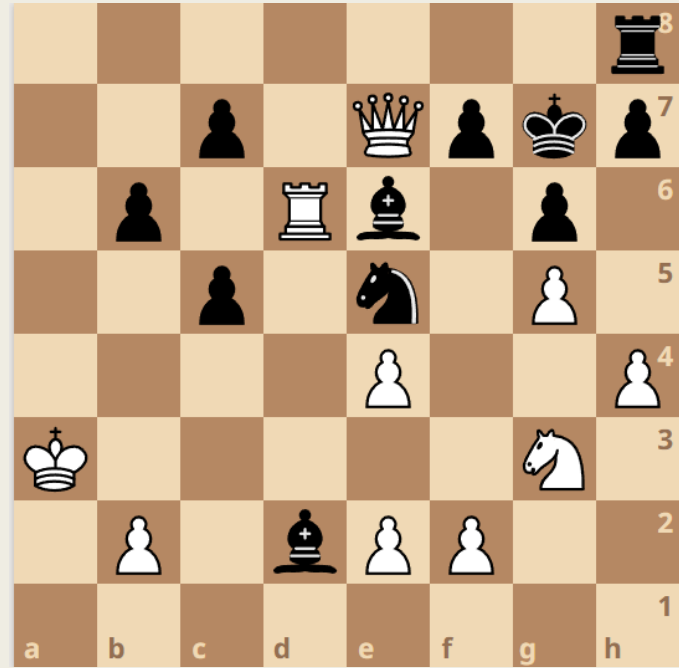
1

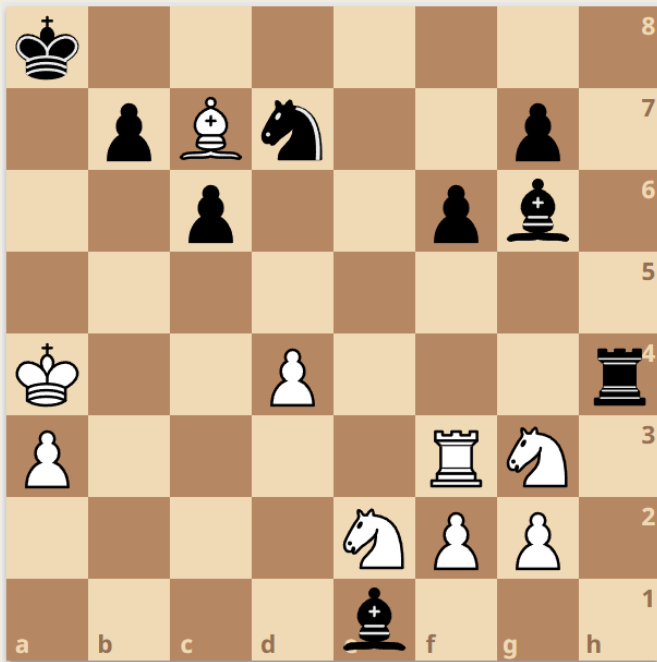
2

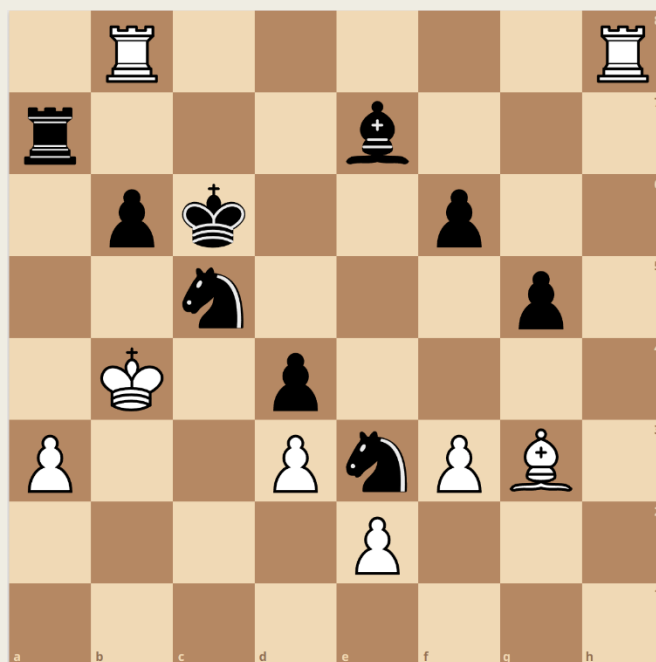
3

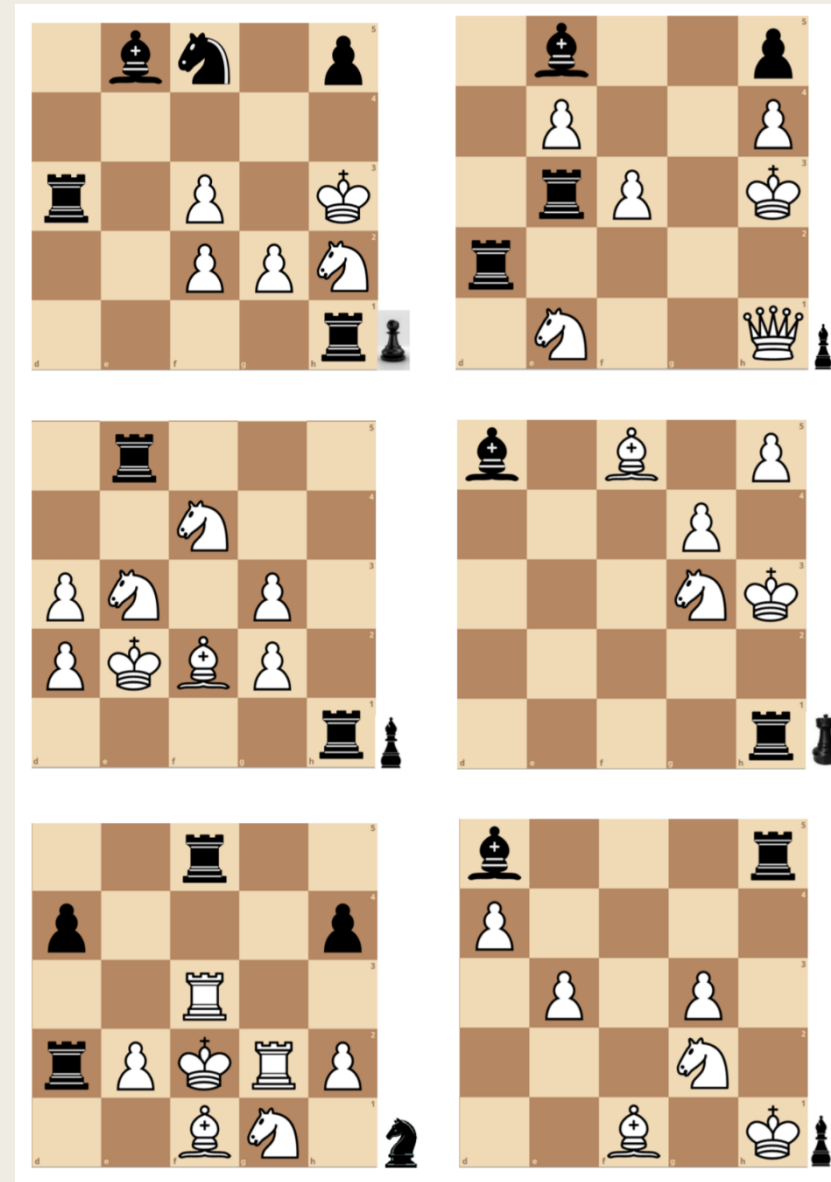
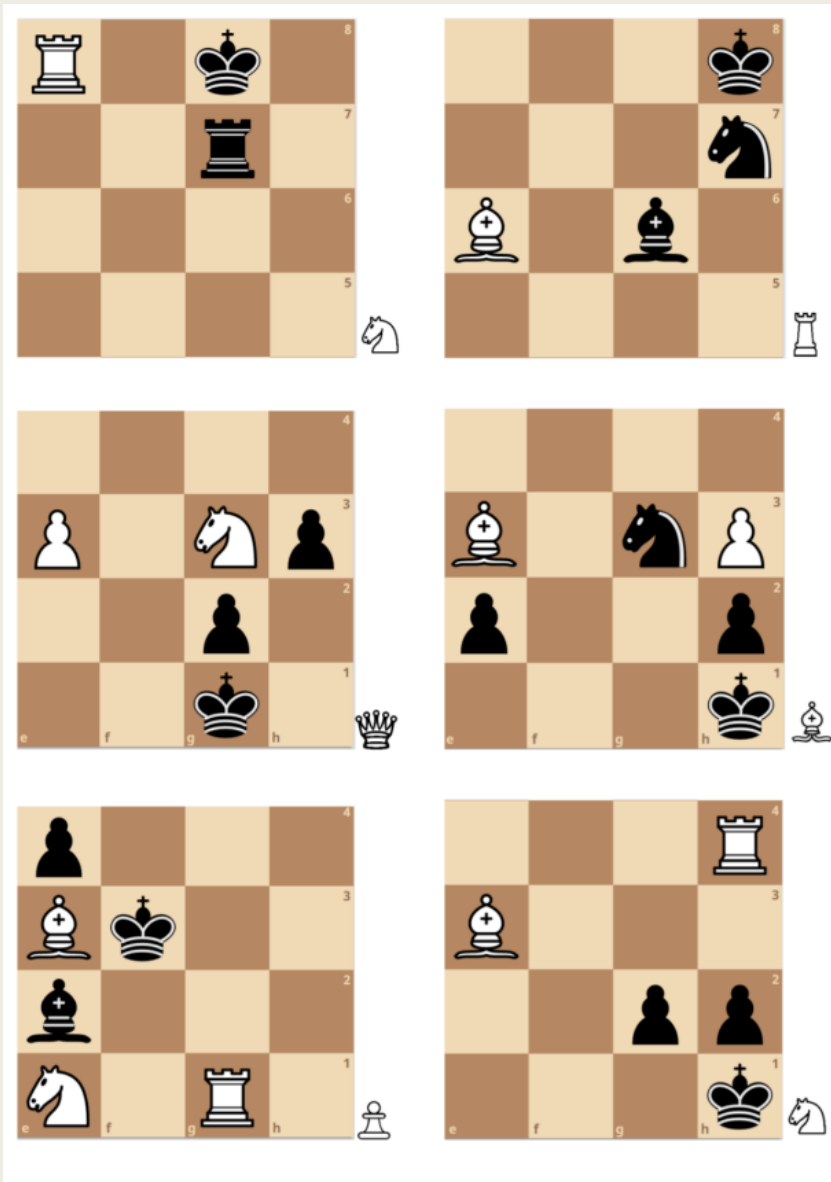
4

5

La peça perduda

Sessions Flexibilitat Cognitiva	La peça perduda
Objectius	- Adquirir esquemes de patrons de mat - Treballar el concepte de la clavada - Adaptar-se a contextos i situacions canviants
Principal FE treballada	Flexibilitat cognitiva
Raonament/Fonamentació teòrica	De la mateixa manera que als escacs ens hem d'adaptar als moviments inesperats del rival, a la vida hem d'aprendre a gestionar els imprevistos del dia a dia.
Explicació de l'activitat	Tenim una posició dins d'un minitauler, i cal situar la peça d'escacs que ens apareix al marge inferior dret a dins d'aquest per tal d'obtenir una posició d'escac i mat.
Material	Taulers d'escacs, peces, projector i fitxes dissenyades.

- Reflexió al voltant de les situacions imprevistes o amb una alta càrrega emocional.
  - *Se us acut alguna situació imprevista en què hagueu hagut de canviar de forma sobtada els plans, la manera de fer, o el que anàveu a dir? Us va ser complicat ajustar-vos a la nova situació o a les noves regles?*

Col·loca l'escac i mat

Bloc 1

- Blanques: Torre, alfil, cavall i peó (el rei es dona per suposat)
- Negres: 2 peons, cavall, alfil i rei

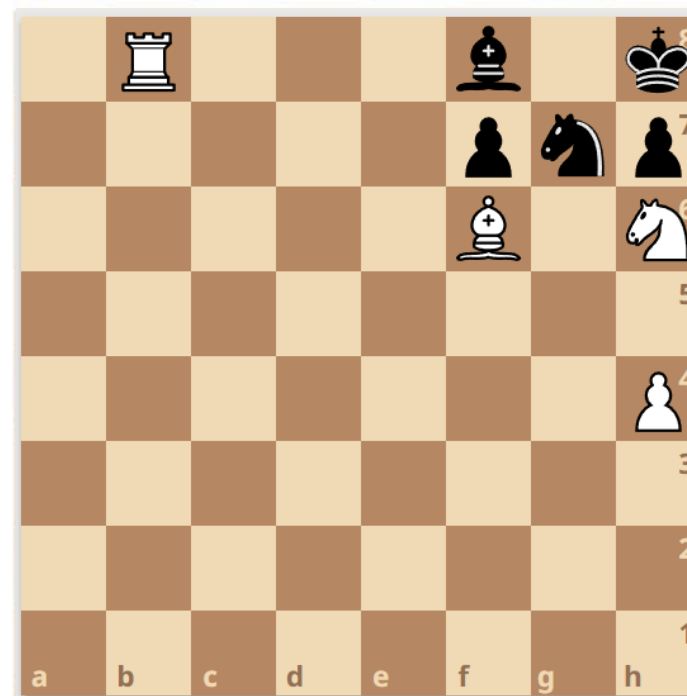
Sessions	Flexibilitat cognitiva	Col·loca l'escac i mat!
Objectius		- Treballar el concepte d'escac i mat, escac i ofegat - Potenciar el treball en equip i l'entesa - Desenvolupar la creativitat
Principal FE treballada		Flexibilitat cognitiva
Raonament/Fonamentació teòrica		La creativitat és una competència transversal que consisteix en trobar associacions diferents i innovadores entre els elements presents. Hem d'intentar desenvolupar-la, ja que contribueix a crear ciutadans més crítics i ben preparats.
Explicació de l'activitat		Situar posicions de mat, escac i ofegat amb els diferents conjunt de peces que mostrarem en el projector.
Material		Taulers d'escacs, peces, projector i fitxes dissenyades.

- Debat al voltant de la creativitat.
- Què és la creativitat? Creieu que sou creatius?

A continuació un exemple del bloc 1 amb les posicions d'escac i mat, escac i ofegat:

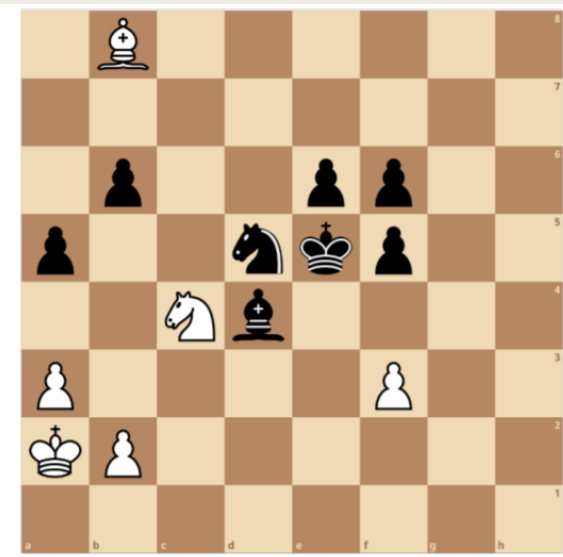
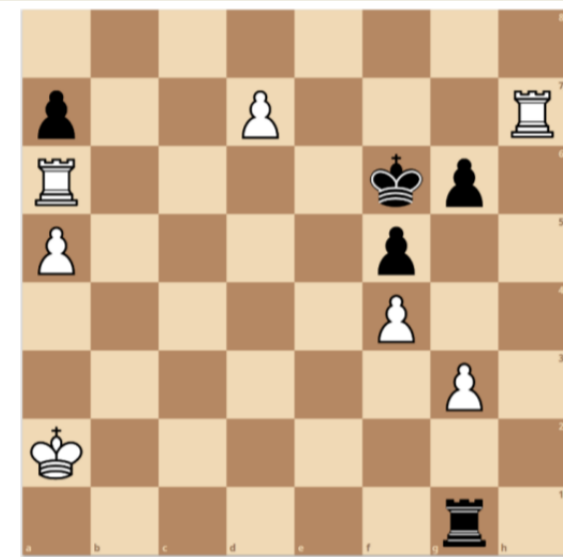
Posició d'escac i mat amb les peces indicades

Posició d'ofegat

Escacs retrospectius

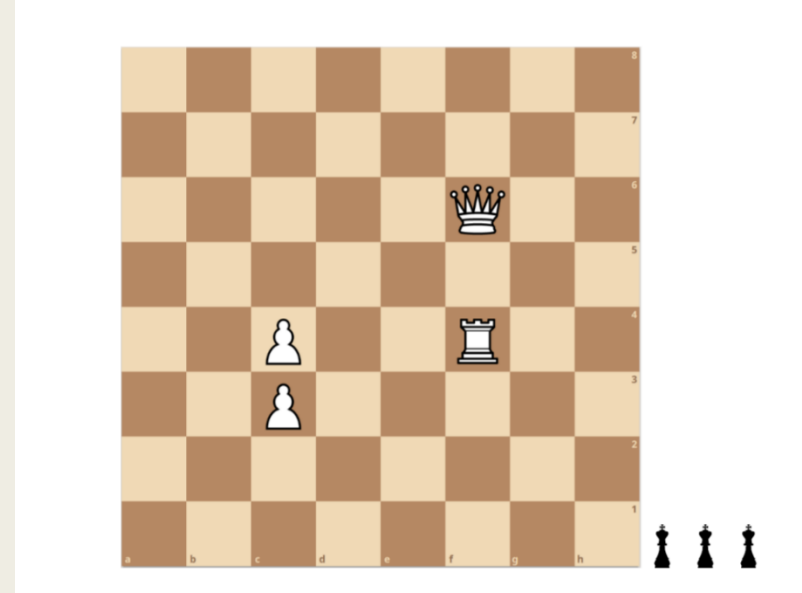
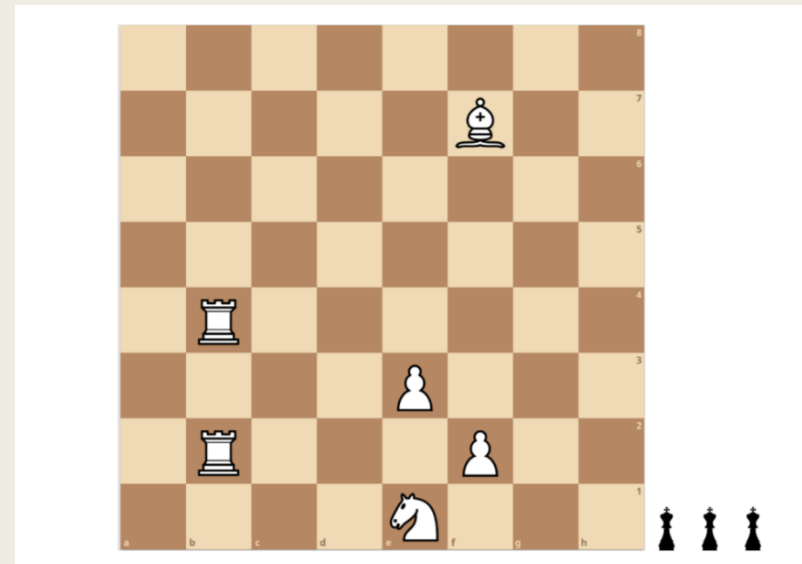
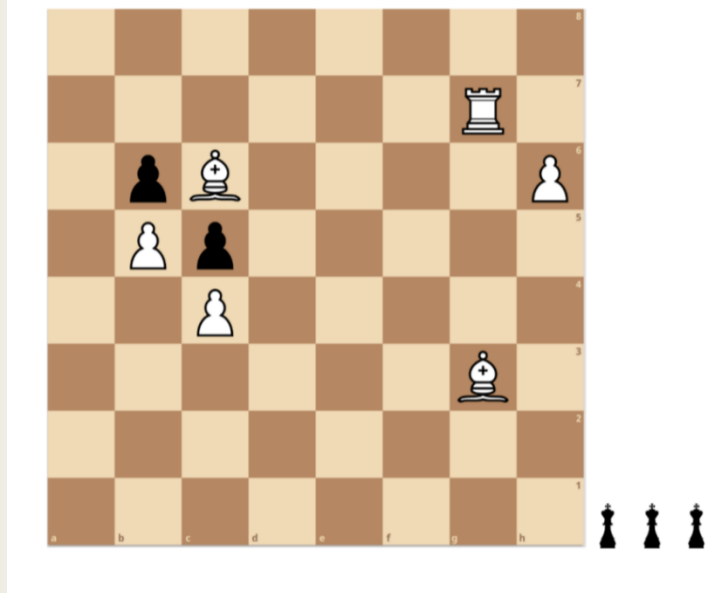
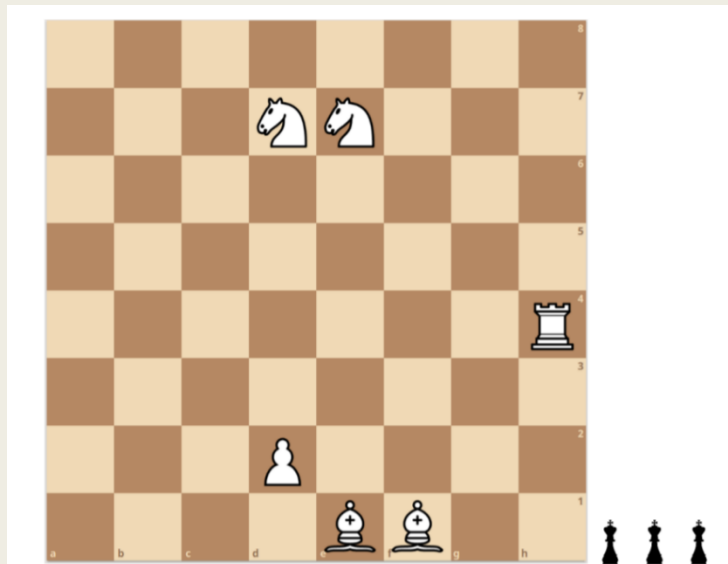
Retrocediu en el temps i indiqueu la última jugada de les peces blanques

Sessions Memòria de treball	Escacs retrospectius
Objectius	- Entendre les posicions d'escac i mat i com s'hi arriba - Millorar la manipulació de la informació mentalment - Aprofundir en alguns temes tàctics d'escacs
Principal FE treballada	Memòria de treball
Raonament/Fonamentació teòrica	La memòria de treball és imprescindible per poder mantenir una vida funcional. Constantment estem recuperant informació, tan records o procediments passats com paraules o esdeveniments recents
Explicació de l'activitat	Es mostraran diverses posicions d'escac i mat i l'alumne haurà d'escriure amb la notació algebraica com s'hi ha arribat (les últimes jugades de cada bàndol).
Material	Projector i fitxes dissenyades.

- Reflexió al voltant de la memòria i la seva relació amb els escacs.
- La importància del procés en el resultat final.

Endevina l'exercici d'escacs

Sessions d'inhibició	Endevina l'exercici d'escacs
Objectius	- Desenvolupar el control d'impulsos i reduir les respostes automàtiques - Fomentar l'esperit crític - Practicar el mat i el moviment de les peces
Principal FE treballada	Inhibició conductual
Raonament/Fonamentació teòrica	En moltes ocasions els nens i nenes actuen per instint perquè ja saben quines són les tasques que han de fer. Però què passaria si els plantejem una activitat en què han de descobrir l'objectiu? D'aquesta manera pretenem treballar el control d'impulsos.
Explicació de l'activitat	Se'ls plantejaran tot un seguit de diagrames sense enunciat i en cadascun hauran de descobrir quines són les tasques que han de fer. Es tractarà de col·locar el rei del rival perquè estigui en una posició de mat, ofegat i de mat en 2.
Material	Taulers i peces d'escacs, projector i fitxes dissenyades.

- Reflexió al voltant de la importància que té pensar abans d'actuar.
- Aprenentatge per descobriment.
- Creieu que hi ha coses que les feu de forma intuïtiva, és a dir, sense ser-ne conscients del tot?
Em podríeu posar algun exemple? Creieu que es bo que actuem de forma impulsiva?
- Us agrada que sempre us diguin tot el que heu de fer, o preferiu haver-ho de descobrir?

L'huracà d'escacs

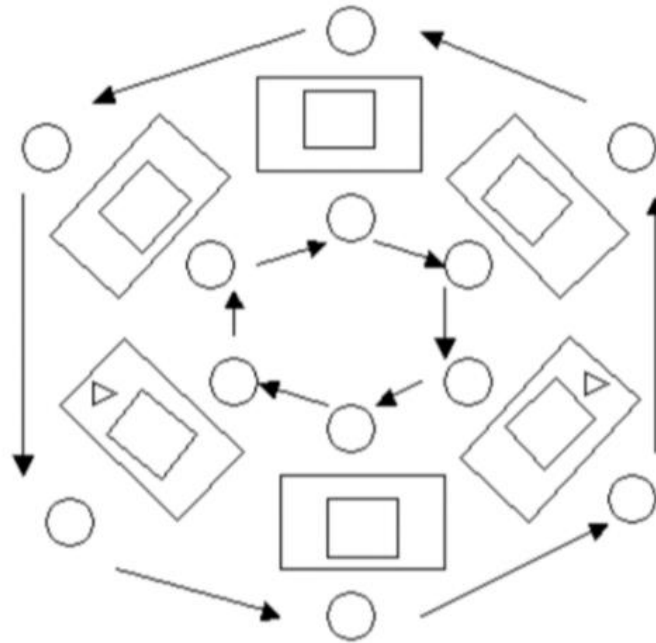

Figura 1. Huracà d'escacs (adaptat de Vicente, 2006).

Sessions flexibilitat cognitiva	L'huracà d'escacs
Objectius	- Treballar la presa de decisions amb poc temps - Millorar l'anàlisi de posicions escaquístiques - Adaptar-se a contextos i situacions canviants
Principal FE treballada	Flexibilitat cognitiva
Raonament/Fonamentació teòrica	Saber canviar d'una activitat a una altre i redirigir el focus atencional són dues habilitats molt necessàries en el nostre dia a dia. Importància de la velocitat d'avaluació, de decisió i d'execució.
Explicació de l'activitat	Formarem quatre equips de 5 o 6 participants. Cada un d'aquests equips s'enfrontarà a un altre en una partida d'escacs per equips.
Material	Taulers, peces i banderoles.

- Reflexió al voltant del treball en equip.
- Adaptació a noves situacions.
  - *Quan ens incorporem a una tasca ja començada per altres persones.*

Tipus test d'escacs

Toca moure a les negres, quina és la millor jugada que poden fer?

- a) Axf3   b) Cg4   c) Axc3   d) Dxh2

A les blanques els hi estan fent escac (els hi amenacen el rei). Quina és la millor jugada que tenen? Heu de mirar bé que la jugada que trieu sigui possible.

- a) Ra3   b) Dxa4   c) Rc3   d) Rb1

Toca moure a les negres, quina és la millor jugada que poden fer?

- a) Ce4   b) Cg4+   c) De2   d) Ce5

A les blanques els hi estan fent escac (els hi amenacen el rei). Quina és la millor jugada que tenen? Heu de mirar bé que la jugada que trieu sigui possible.

- a) Dd4   b) Rh1   c) Cc5   d) Rh2

Torneig de les Funcions Executives

- Controlem el temps de què disposen els jugadors per a fer els moviments.
  - *40 segons per a les primeres 15 jugades.*
  - *1min i mig per a la resta de jugades de la partida.*
- Treballem totes les Funcions executives simultàniament i de forma més explícita.
- Reflexió final

Escacs per parelles

Pissarra d'escacs

- Anem projectant posicions i en equips discuteixen les millors jugades que es poden fer.
- Quan el grup arriba a un consens escriuen la jugada acordada a una petita pissarra que tenen.
- Quan es doni la senyal tots els grups aixecant la pissarra.
- Es valoren i discuteixen en grup gran les diferents aportacions.

